

BUREAU VOOR DE STAATSSCHULD

Suriname Debt Management Office (SDMO)

Kwartaalverslag

2^e VERSLAG 2023

Overzicht Macro Economische Ontwikkelingen

31 juli 2023

Introductie

Het Bureau voor de Staatsschuld, ook wel bekend als SDMO, heeft vanaf 2022 besloten om een kwartaalverslag: Overzicht Macro Economische Ontwikkelingen te produceren. Op kwartaalbasis zullen de relevante internationale en lokale economische ontwikkelingen van ons land gepresenteerd worden middels dit verslag. In dit verslag worden de ontwikkelingen op basis van beschikbare data beschreven.

Mocht u na het lezen vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met het Bureau voor de Staatsschuld en wel als volgt: emailadres: info@sdmo.org en telefoon: 597 552644 of 597 552645.

Samenvatting

Aan de hand van de meest recente, bijgewerkte en beschikbare statistieken en informatie, evenals de vooruitzichten tot en met juni 2023, is de analyse gemaakt die als volgt samen te vatten is:

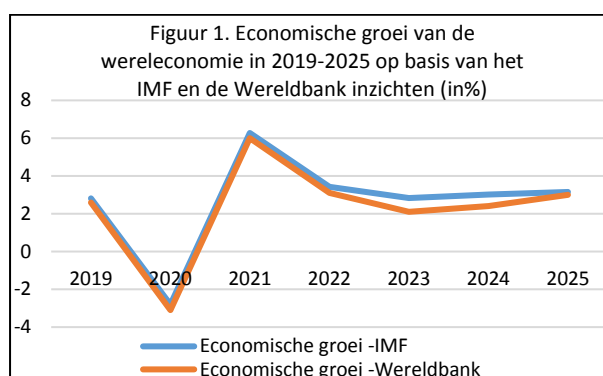
- De groei van de Surinaamse economie voor 2023 wordt geschat op 2,3 procent en voor de volgende jaren op ca. 3 procent. De gemiddelde inflatie blijft hoog met respectievelijk 47 en 30 procent in 2023 en 2024. Inflatie zal naar verwachting pas in 2027 beneden de 10 procent liggen.
- De internationale reserve neemt in het eerste halfjaar geleidelijk aan af van USD 1.195 miljoen per ultimo december 2022 tot USD 1.091 miljoen per juni 2023. Deze afname is veelal het gevolg van een gedeeltelijke overboeking van de vreemde valuta kasreservemiddelen van algemene banken aangehouden bij de CBvS, naar hun respectieve rekeningen bij buitenlandse banken.
- Sinds april 2023 is er sprake van een afvlakking van de wisselkoersstijging tot zelfs enige daling van de SRD ten opzichte van de Euro en de USD. De voornaamste factoren die hebben bijgedragen aan deze ontwikkeling is een behoedzame fiscale beleid in combinatie met de monetaire verkrapping, de aanbod ondersteuning ten behoeve van de valutamarkt door de Staat uit haar mineralen inkomsten.
- In het eerste kwartaal van 2023 bedroeg het financierings- en primaire saldo een overschot van respectievelijk 0,4 om 0,9 procent in percentages van het geschatte BBP voor dit jaar.
- Per 31 mei 2023 bedroeg de totale staatsschuld USD 3,1 miljard equivalent van SRD 117,7 miljard. Dit is gelijk aan 201 procent van het BBP uitgegeven door het ABS over 2021, terwijl de ratio op basis van het geschatte BBP cijfer over 2023 van het IMF 89 procent bedraagt
- Bij de herschikking van de buitenlandse schulden, is het proces met alle Paris Club landen en India gefinaliseerd, terwijl het principe akkoord met de bondholders verder wordt uitgewerkt.

Economische groei en investeringen

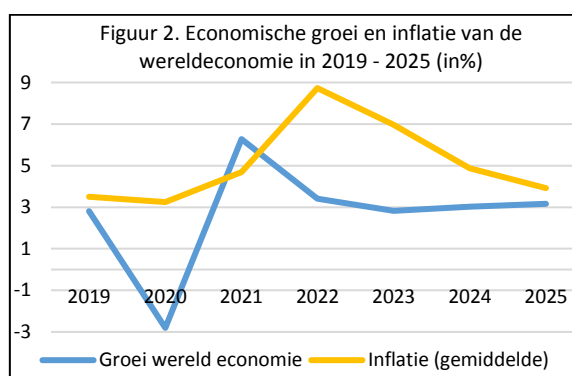
Hoewel er tekenen zijn van een langzaam herstel van de wereldeconomie na de schokken van de Covid-pandemie in de afgelopen 3 jaar, de oorlog tussen Rusland en Oekraïne en het wereldwijde monetair beleid met verhoogde rentevoeten om hoge inflatie aan te pakken, is volgens de Wereldbank¹ de wereldeconomie nog steeds in een precaire situatie.

De druk van inflatie op de samenleving en het krap monetair beleid zullen dit jaar de economische bedrijvigheid wereldwijd afremmen. Ook de recente stress in de bancaire sector in enkele ontwikkelde landen hebben invloed op het monetair beleid en vertraagde mondiale groei.

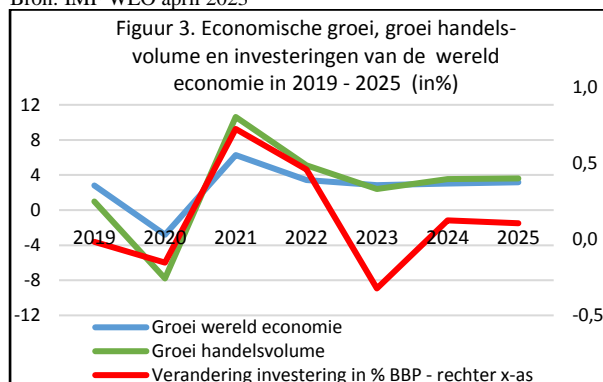
In de VSA werden de volgende banken te weten First Republic, Silicon Valley Bank en Signature Bank in het eerste kwartaal van dit jaar geconfronteerd met ernstige bankrups nadat deze banken het vertrouwen van hun cliënten hadden verloren. Dit leidde tot de tweede grootste bankinstorting in de geschiedenis van de VSA. Tegelijkertijd stortte in de maand maart de tweede grootste bank in Zwitserland in elkaar, namelijk Credit Suisse. Deze bank werd overgenomen door haar rivaal te weten UBS voor ca. USD 3 miljard.

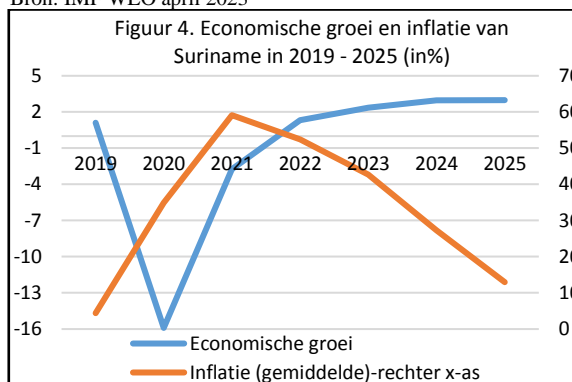
Bron: IMF WEO april 2023

Bron: IMF WEO april 2023

Bron: IMF WEO april 2023

Bron: IMF WEO april 2023

De economische groei van de mondiale economie voor 2023 is door het IMF in de World Economic Outlook van april, opnieuw naar beneden aangepast tot 2,8 procent², terwijl de groeiverwachtingen voor 2024 en 2025 respectievelijk 3,0 procent en 3,4 procent bedragen. De groei schatting en verwachtingen van de Wereldbank zijn wat lager dan die van het IMF (figuur 1). Wel is duidelijk dat beide instituten ervan uitgaan dat de groei dit jaar lager zal uitvallen dan het voorgaande jaar.

In figuur 2 is te zien dat de mondiale inflatie in 2022 een piek had bereikt van 8,7 procent. Naar verwachting zal inflatie dit jaar afnemen tot ca. 7 procent en zal in 2024 rond de 5 procent liggen. Alhoewel inflatie wereldwijd aan het afnemen is, vindt de daling langzamer plaats dan men in eerste instantie had verwacht. Op middellange termijn (2024-2028) is de groei van de wereldeconomie rond

¹ Wereldbank, Global Economic Prospect, juni 2023 .

² In januari 2023 waren de schattingen van het IMF van de groei van de wereldeconomie nog geprojecteerd op 2,9 procent.

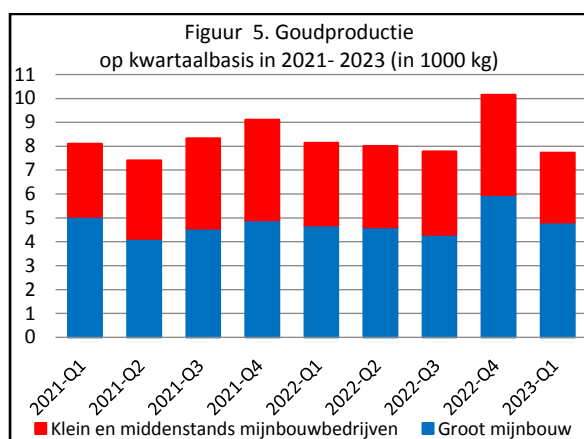
de 3 procent geprojecteerd, terwijl de verwachting is dat de gemiddelde inflatie ca. 3,3 procent zal bedragen.

Omdat de economische groei dit jaar zal afnemen, is er ook sprake van een afname van de internationale handelsvolume, terwijl de data van het IMF tevens aantoont dat dit jaar de mondiale investeringen in procenten van het BBP met 0,3 procent zullen dalen (figuur 3).

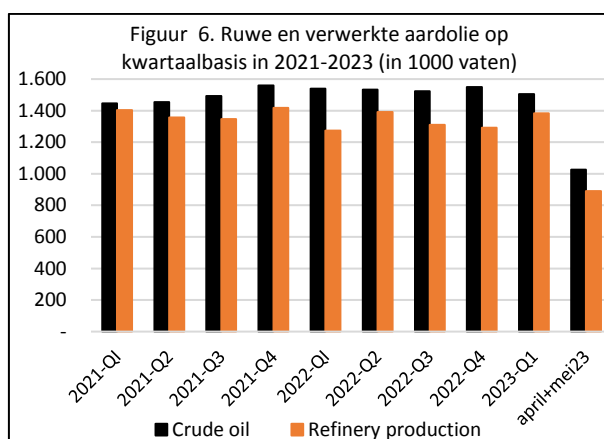
De recente verhoogde onzekerheid vanwege stresssituaties in de financiële sector in enkele ontwikkelde landen moet onder controle gebracht worden en mag zich niet verder verspreiden in de wereld. Als dit gebeurt zal de reële economie ook sterk geraakt worden.

De reeds hoge schuldpositie van vele opkomende economieën en ontwikkelingslanden zal door de verhoogde rentevoeten (leenkosten) en lagere economische groei verder verslechteren.

Op basis van de WEO van april 2023 wordt de groei van de Surinaamse economie voor 2023 geschat op 2,3 procent om in de volgende jaren toe te nemen tot ca. 3 procent. De gemiddelde inflatie blijft hoog met respectievelijk 47 en 30 procent in 2023 en 2024. Naar verwachting zal pas in 2027 de gemiddelde inflatie beneden de 10 procent liggen.

Bron: CBvS

Bron: Staatsolie Maatschappij Suriname N.V.

De productie van goud in het eerste kwartaal van 2023 van ca. 7700 kg, is 5 procent lager dan in het eerste kwartaal van 2022. Er is sprake van een afname van ca. 15 procent bij de klein en middenstand mijnbouwbedrijven, terwijl de productie van de groot mijnbouwbedrijven ca. 3 procent hoger ligt.

Bij de olieproductie is ruwe aardolie bijkans met marginaal 2 procent afgenomen, terwijl verwerkte aardolieproductie in het eerste kwartaal van 2023 met ca. 9 procent is toegenomen. De onderhoudswerken van het vorige jaar in deze periode hadden bijgedragen aan een lagere productie van de raffinaderij in dat jaar.

De recente ontwikkelingen met betrekking tot de vooruitzichten van offshore olieproductie zien er steeds beter uit. Total Energies heeft voor offshore Blok 58, recentelijk succesvolle olievondsten geconstateerd. Blok 58 heeft naar schatting ca. 6,5 miljard vaten olievoorraden, waarbij 200 miljoen vaten geïdentificeerd zijn in de Sapakara put.

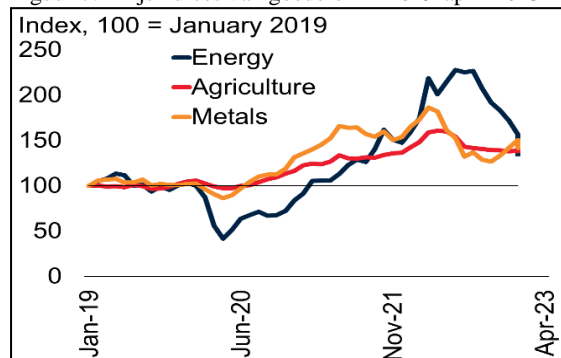
De tijdlijn van Total Energies in Suriname ziet er thans als volgt uit: FID in 2024 en de eerste olieproductie 2026 en 2027. Het break-even prijs voor exploitatie zit rond de US\$ 40 per vat liggen. De FID heeft wat vertraging opgelopen vanwege de discrepantie tussen seismische gegevens en boorresultaten, waarbij er sprake was van een aantal droge putten.

Vanwege internationale druk om te gaan naar een wereldeconomie die met schone energie werkt, moet ons land haast maken met de productie van het aanzienlijke olie potentieel in onze territoriale wateren. Ook energiebedrijven worden onder druk gezet om hun CO2-uitstoot te verminderen. Dit heeft impact op de investeringen in deze sector wereldwijd. De urgentie voor alle partijen in offshore olie-industrie te weten Staatsolie, Total Energies en Apache is groot om te komen tot productie.

Internationale handel- en kapitaalstromen

De vertraagde economische groei en wereldhandel in goederen in de eerste maanden van 2023 is evident in de aanhoudende verzwakking van industriële productie. Echter blijft de diensthandel versterken na de versoepeling van handelsbeperkingen opgelegd tijdens de COVID-pandemie. Het internationale toeristenverkeer zal in 2023, naar verwachting, 95 procent van het niveau van 2019 realiseren.

Figuur 7. Prijsindices van goederen in 2023-april 2023

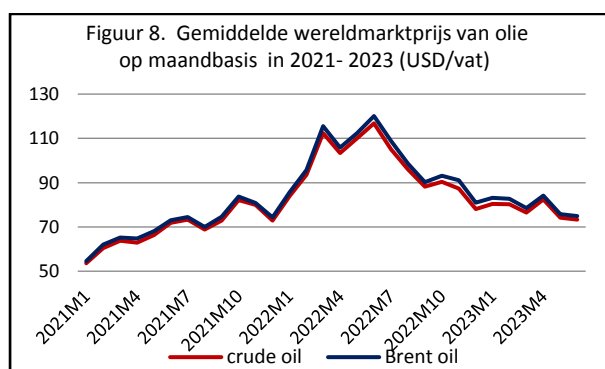

Bron: Global Economic Prospects, June 2023, Worldbank Group

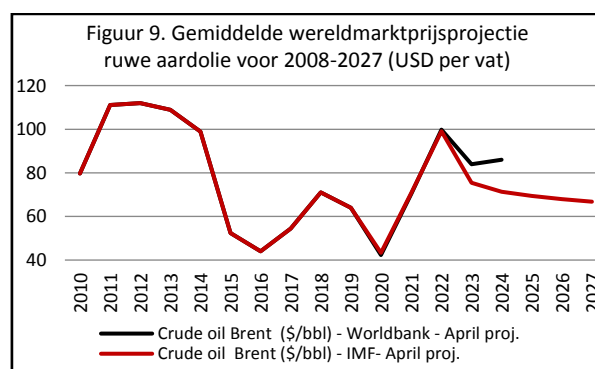
In figuur 7 wordt het verloop van de wereldmarktprijsindices van energieproducten, agrarische producten en metalen weergegeven. De prijzen van energie zijn sterk afgenomen in 2023, terwijl die van metalen gematigd gebleven zijn vanwege een zwakker dan verwacht economisch herstel van de industriële productie in China. De landbouwproducten zullen in 2023 naar verwachting met 7,2 procent dalen en verder afnemen in 2024, omdat de productie van granen en oliezaden naar verwachting zal toenemen.

De belangrijkste risico's voor de landbouwproductie zijn ongunstige weerpatronen (waaronder de opkomende El Niño), handelsbeleidsbeperkingen en hogere energiekosten

De energieprijzen zijn sinds hun piek in juni 2022 met een prijs van USD 120 per vat aanzienlijk gedaald vanwege de zwakke groeivoorzichten van de wereldeconomie, een warmer klimaat dan de gebruikelijke koude winter vooral in Europa, waardoor de vraag naar energie voor verwarming afnam (figuur 8).

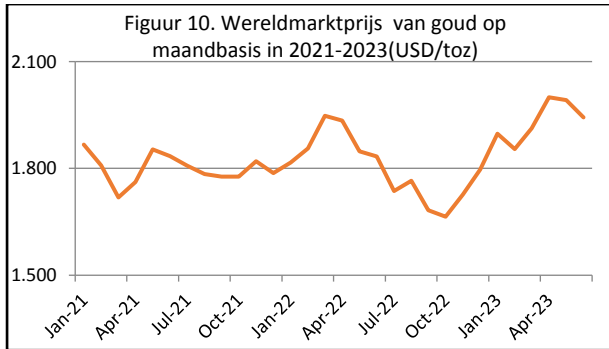
Bron: Wereldbank

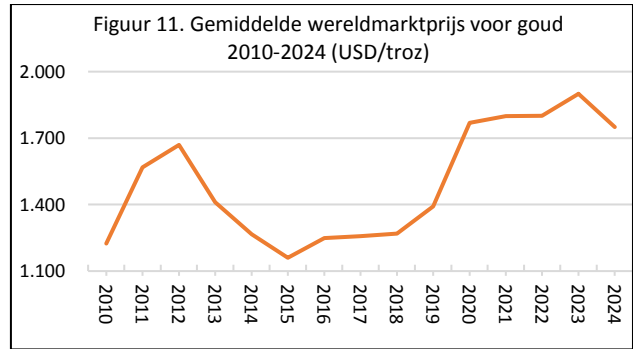
Bron: Wereldbank, IMF

De recente prijsdalingen van aardolie worden veroorzaakt door een combinatie van vraag- en aanbod marktfactoren. Aan de vraagzijde zorgde het nieuws over een daling van de China's Purchasing Managers Index, een indicator met betrekking tot economische omstandigheden en bedrijvigheid, voor meer zorgen op de markt over de economische groei van China en een mogelijke recessie in de VS. Aan de aanbodzijde zijn de oliestromen uit Rusland hoger gebleven dan verwacht, waardoor het wereldwijde olieaanbod is toegenomen en de prijs van ruwe olie onder druk is komen te staan. In juni 2023 was de gemiddelde prijs voor ruwe aardolie rond de USD 75 per vat.

Volgens de projecties van het IMF zal de gemiddelde prijs van aardolie in 2023 USD 75 bedragen en in de daaropvolgende jaren geleidelijk aan afnemen. De Wereldbank daarentegen gaat ervan uit dat de gemiddelde olieprijs in 2023 ca. USD 84 zal bedragen in 2024 marginaal zal toenemen tot USD 86 per vat (figuur 9).

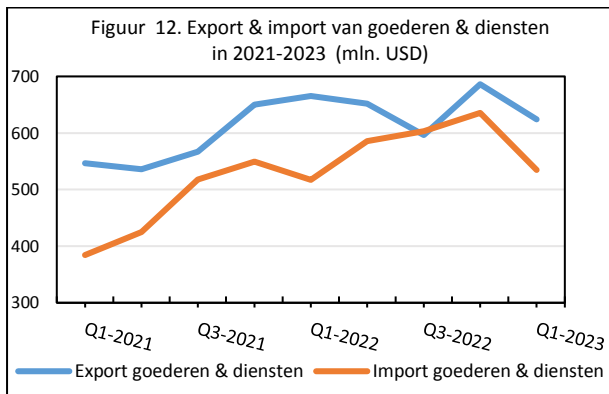
Bron: Wereldbank

Bron: Wereldbank

De goudprijs vertoont sinds oktober 2022 een stijgend verloop (figuur 10). De gemiddelde goudprijs per ultimo juni 2023 van USD 1.943 per troy ounce, is ca. 8 procent hoger ten opzichte van de gemiddelde prijs per december 2022 van USD 1.797 per troy ounce.

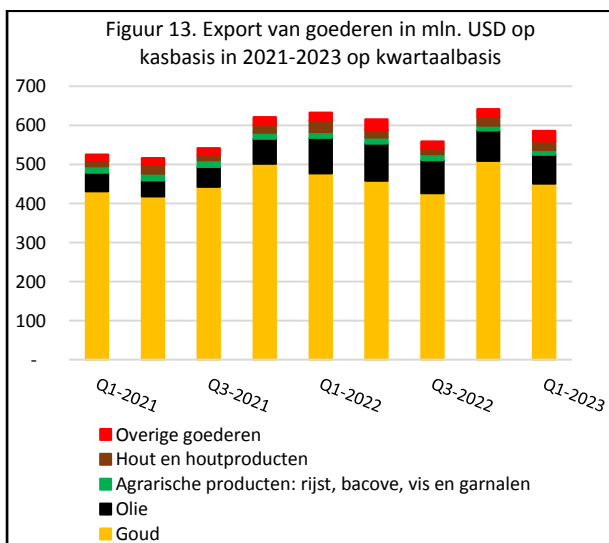
De stijging kan worden toegeschreven aan diverse factoren te weten een verzwakte US-dollar in de laatste maanden van 2022, aanhoudende geopolitieke onzekerheid in verband met de oorlog in Oekraïne en aanhoudende hoge inflatie in de wereld, waardoor sommige beleggers goud opkopen als een veilige haven voor hun beleggingen met laag risico. Ook een stijgende vraag naar fysiek goud voor aankopen door centrale banken en gouden sieraden in China heeft de prijs vooral in het afgelopen jaar doen stijgen. De banken problematiek in de VSA en Europa hebben dit jaar tevens bijgedragen aan stijgende goudprijzen. Volgens de Wereldbank zal de gemiddelde prijs in 2023 ca. USD 1.900 troy ounce bedragen en in 2024 afnemen naar USD 1.750 troy ounce vanwege de verwachting dat de wereldeconomie geleidelijk aan zal herstellen en de inflatoire druk zal afnemen (figuur 11).

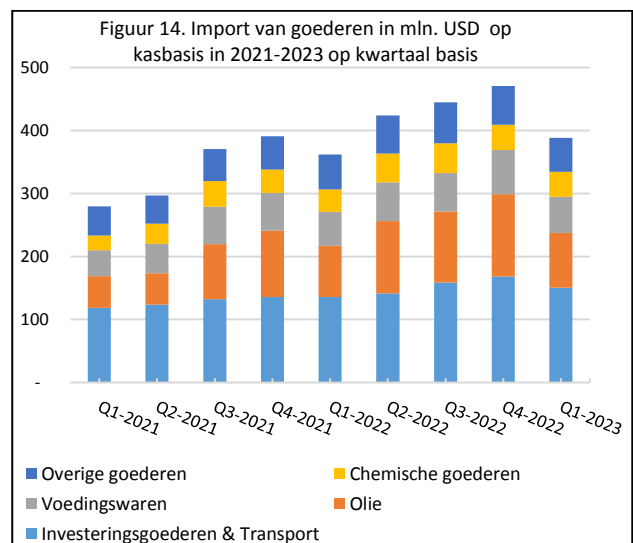
Bron: CBvS

Uit de betalingsbalans van de CBvS blijkt dat de totale export en import van goederen en diensten van ons land in het eerste kwartaal van 2023 respectievelijk USD 624 miljoen en USD 534 miljoen bedroeg.

De exportwaarde van goederen en diensten in het eerste kwartaal van 2023 was ca.6,2 procent lager dan in het eerste kwartaal van 2022, terwijl de importwaarde marginaal 3,3 procent hoger lag.

Bron: CBvS

Bron: CBvS

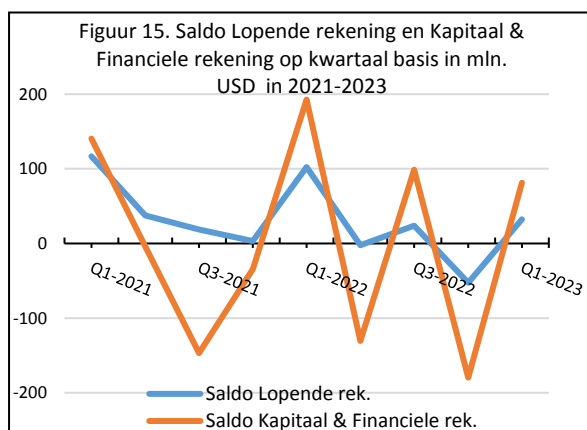
In figuur 14 komt tot uiting dat de importwaarde van goederen over alle categorieën met uitzondering van overige in het eerste kwartaal van 2023 ten opzichte van dezelfde periode van 2022 is gestegen. Importinflatie en het aantrekken van de economie hebben bijgedragen aan de stijgende importen in deze periode.

Een dalende exportwaarde van goederen in het eerste kwartaal van 2023 ten opzichte van dezelfde periode van 2022 zijn bij alle exportproducten te constateren en bedroegen bij goud 6 procent, olie 19 procent, agrarische producten 15 procent en hout & hout producten 25 procent (figuur 13).

Dalende exportopbrengsten uit de mineralen sector olie zijn het gevolg van het dalend verloop van de wereldmarktprijzen zoals dat eerder is aangegeven, terwijl de dalende exportwaarde van goud ondanks de hoge wereldmarktprijzen het gevolg is van een lager exportvolume van ca. 6 procent.

Dalende rijstexporten ook in het eerste kwartaal van 2023 zijn het gevolg van een dalende productie door een lage inzaai van padie in het afgelopen jaar en stijgende productiekosten.

Bij hout en houtproductie is de exportwaarde significant gedaald. De FOB-waarde van rondhout was in maart 2023 aangepast van USD 180 per m³ in 2022 naar USD 210 - USD 220 per m³ voor diverse kwaliteit rondhout. Volgens de sector heeft deze aanpassing een negatief effect gehad op de exportopbrengsten. Daarnaast komen steeds minder houtsoorten in aanmerking voor export. Tevens wordt de export naar India bemoeilijkt omdat de fytosanitaire behandelingen van het product in Suriname niet in India worden geaccepteerd. De verwachting is dat de exportwaarde van hout en houtproducten in het tweede kwartaal verder is afgenomen.

Bron: CBvS

Bron CBvS

In het eerste kwartaal van 2023 was het saldo op de lopende rekening van de betalingsbalans positief en bedroeg USD 32 miljoen. Dit positief saldo is een kleine opleving na een negatief saldo in het laatste kwartaal van 2022 van USD 53 miljoen. Echter is het saldo veel lager dan het resultaat van het eerste kwartaal van 2022 dat USD 102 mln. bedroeg. In het eerste kwartaal van 2023 waren de exporten lager, terwijl de importen hoger waren dan die in dezelfde periode van 2022. Ook waren de uitstroom van per saldo primaire inkomsten hoger, terwijl de instroom van secundaire inkomens dit jaar juist wat lager waren dan in het eerste kwartaal van 2022³.

Bij de kapitaal en financiële rekening is er ook sprake van een positief resultaat van USD 81 miljoen (figuur 15). Zoals bekend, worden de deelrekeningen van de financiële rekening gedomineerd en grotendeels gefinancierd door de transacties van de mijnbouwsector en wel door de grote mijnbouwbedrijven. De bijdrage van de mijnbouwsector aan de financiële rekening was in eerste kwartaal 2023 een per saldo instroom van USD 182 miljoen, terwijl de rest van de economie totaal gezorgd heeft voor een uitstroom van USD 100 mln. Het positieve saldo op de financiële rekening bij de mijnbouwsector, is het resultaat van een toename van vorderingen uit en/of een afname van verplichtingen aan het buitenland.

³ In het eerste kwartaal van 2022 bedroeg het saldo van de primaire en secundaire inkomens respectievelijk USD 78,3 mln. en USD 32,9 mln., terwijl deze in het eerste kwartaal van 2023 respectievelijk USD 84,5 mln. en USD 27,1 mln. bedroeg.

Het positief resultaat op kapitaal en financiële rekening in het eerste kwartaal van 2023 was het gevolg van:

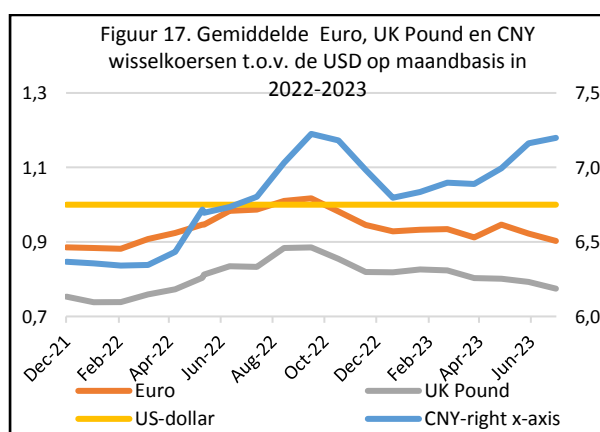
- het saldo beleggingen van USD 36,5 miljoen. Dit is het resultaat van beleggingen van algemene banken in US Treasury bonds en corporate bonds.
- het saldo overig financieel verkeer van USD 72,8 miljoen. Dit is het gevolg van een sterke afname van de verplichtingen van voornamelijk de grote mijnbouwbedrijven⁴.
- het saldo van directe investering negatief USD 27,9 miljoen. Dit is het gevolg van een sterkere toename van de verplichtingen (USD 35,2 miljoen) ten opzichte van de toename van de vorderingen (USD 7,3 miljoen) van de dochterondernemingen op hun respectievelijke moedermaatschappijen in het buitenland. De toename van de verplichtingen had betrekking op herinvesteringen van gerealiseerde operationele resultaten c.q. winsten door de grote mijnbouwbedrijven.

De internationale reserve neemt geleidelijk af en wel van USD 1.195 miljoen per ultimo december 2022 tot USD 1.091 miljoen per ultimo juni 2023 (figuur 16). De internationale reserves worden naast het saldo van de lopende rekening, de kapitaal en financiële rekening ook beïnvloed door het saldo statistische verschillen dat in het eerste kwartaal van 2023 USD 45,8 miljoen bedroeg.

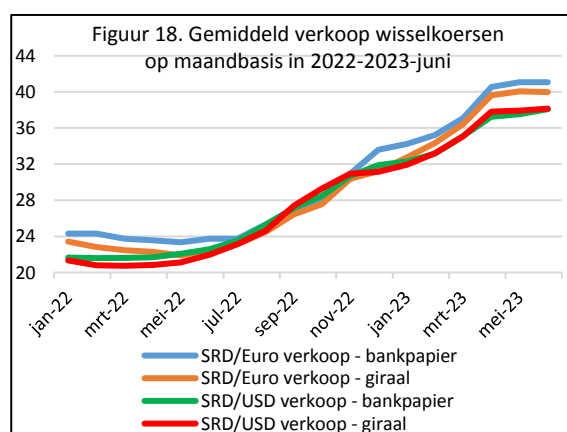
De geleidelijke afname van de internationale reserves in het eerste halfjaar van 2023 was voornamelijk het gevolg van een gedeeltelijke overboeking van de vreemde valuta kasreserve-middelen van algemene banken, aangehouden bij de CBvS, naar de buitenlandse bankrekening van de respectievelijke banken op hun verzoek⁵.

Monetaire ontwikkelingen en de financiële sector

De internationale afzwakking van US-dollar ten opzichte van andere valuta soorten sinds 2023 wordt voortgezet bij vooral de Euro en de UK pound terwijl de waarde van de CNY na april wederom sterk aan het dalen is (figuur 17).

Bron: IMF

Bron: CBvS

De reden voor een verzwakte Chinese yuan is gezakt naar het dieptepunt in zes maanden ten opzichte van de dollar van CNY 7,2 voor 1 USD is volgens analisten het gevolg van een moeizaam herstel van de Chinese economie na de pandemie, wat investeerders zorgen baat.

⁴ In de Balance of Payment Manual 6 wordt aangemerkt als een overschot, terwijl het in de Balance of Payment Manual 65 als een uitstroom wordt gekenmerkt.

⁵ Op basis van de Balance of Payment Manual is dit geen betalingsbalans transactie, maar valt onder de categorie "other changes in volume". Het is een reclassificatie. De internationale reserves nemen af en de buitenlandse vorderingen van de algemene banken nemen toe. Per saldo blijft het externe vermogenspositie van Suriname ongewijzigd uit hoofde van deze transactie.

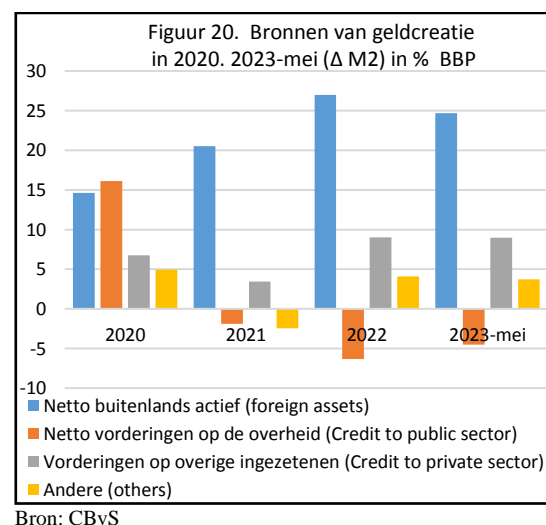
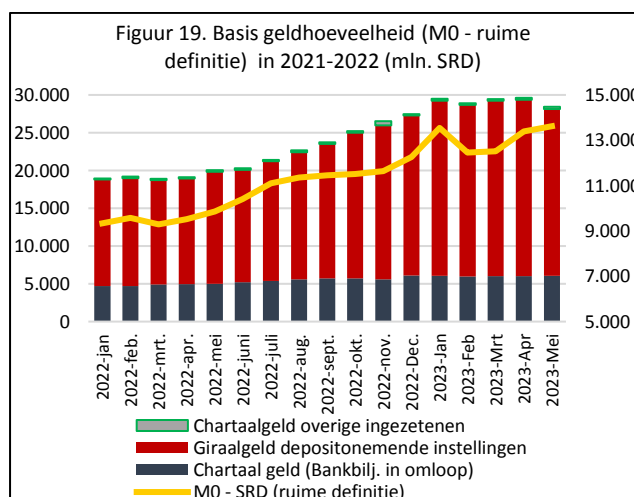
Teleurstellende economische cijfers, toenemende rendementsverschillen met de Verenigde Staten, aanstaande dividendbetalingen door bedrijven en aanhoudende kapitaaluitstroom door buitenlandse verkopen van aandelen en obligaties hebben er samen voor gezorgd dat de munt terug zakte naar niveaus die voor het laatst in november werden gezien. De yuan is dit jaar de slechtst presterende Aziatische valuta. De wisselkoers van de Euro ten opzichte van de US-dollar is in het eerste halfjaar geapprecieerd als gevolg van het licht verbeterde economische sentiment in de eurozone en de vertraging van de renteverhogingen door de Amerikaanse centrale bank.

De internationale verhouding van de Euro ten opzichte van de USD heeft ook zijn invloed op de handelingen van economische actoren op de lokale valutamarkt. De appreciatie/depreciatie van de euro tegenover de US-dollar is ook te merken in de lokale eurokoersnoteringen (figuur 18).

De lagere eurokoers van bankpapier ten opzichte van de girale euro koers moet gezocht worden in de inbeslagname van de euromiddelen door de Nederlandse justitiële autoriteiten in 2018. Sindsdien is de waarde van de cash Euro op de lokale valutamarkt lagere dan de internationale Euro/USD en de girale wisselkoers.

De cambio's kunnen sedert dat geval, niet alle aangekochte Euro's makkelijk giraliseren bij de commerciële banken vanwege AML-compliance regels en de-risking van cambio's door bepaalde banken. Hierdoor zijn de cash koersen van de valutamarkt van deze actoren (cambio's) lager dan de cash en girale koersen die de banken en de CBvS hanteren gebaseerd op de internationale Euro/USD-koersverhouding.

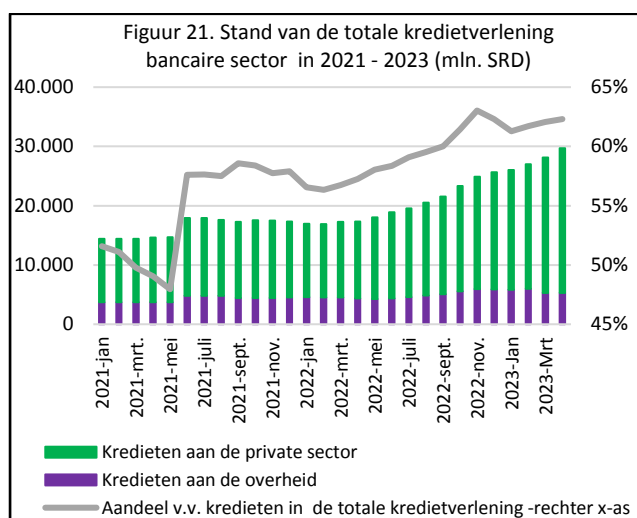
De CBvS biedt aan de commerciële banken de mogelijkheid om chartale Euro's om te zetten in girale Euro's en US-dollars. Sommige banken hebben ook correspondent relaties voor zulke transacties, waarbij de internationale Euro /USD koers van toepassing is.

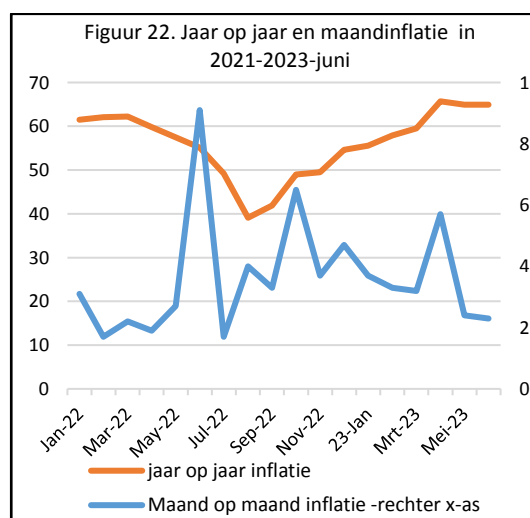
Uit de grafiek 18 komt ook tot uiting dat er sinds april van het jaar sprake is van een afvlakking van de wisselkoersstijging tot zelfs enige daling van zowel de Euro als de USD.

De voornaamste factoren hiervoor zijn geweest het behoedzame fiscale beleid in combinatie met de monetaire verkrapping, de aanbod ondersteuning ten behoeve van de valutamarkt door de Staat uit haar mineralen inkomsten heeft gezorgd voor een combinatie van vraagbeheersing en aanbod verruiming. De Staat probeert zo veel mogelijk haar lopende uitgaven met lopende SRD-inkomsten te dekken, waardoor de vraag naar vreemde valuta beheerst wordt. Daarnaast tracht de CBvS de basisgeldhoeveelheid en wel het SRD aandeel daarvan (M0-SRD) op het target pad te houden. Dit is in de afgelopen maanden gelukt, waarbij de Openmarkt operaties (OMO) van de bank ook een rol hierin hebben vervuld. Dit komt ook tot uiting in figuur 19. Hierbij is te zien dat M0 vooral in mei is afgenomen.

De voornaamste bron van geldcreatie in de eerste vijf maanden van 2023 is zoals in 2022 voornamelijk het gevolg van het niveau internationale reserve, die vanwege de enorme depreciatie van de SRD is waarde is toegenomen in de lokale munteenheid (figuur 20). De kredietverlening aan de private sector is ook toegenomen (figuur 20 en 21), wat heeft bijgedragen aan de geldschepping dit jaar.

Bron: CBvS met bewerking SDMO

Bron: ABS

De stijgende stand van de kredietverlening door de banken aan de private sector uitgedrukt in SRD is het gevolg van de stijgende wisselkoers ontwikkelingen op vreemde valuta middelen, maar ook de SRD kredieten zijn per ultimo mei ten opzichte van eind december 2022 toegenomen met ca. 18 procent tot SRD 11,3 miljard. Het gaat bij de kredietverlening veelal (84 procent) om de niet-productieve sectoren handel, woningbouw etc.

De stand van de totale kredietverlening van de banken per ultimo mei 2023 was ca. SRD 30 miljoen. Dit is een stijging van ca. 15 procent ten opzichte van december 2022. In reële termen is er nog steeds sprake van een afname van marginaal 2,2 procent van kredieten door de banken in deze periode. Het aandeel van vreemde valuta kredieten in de totale kredietverlening is per mei 2023 ca. 62 procent wat vrij hoog te noemen is.

Inflatie in 2023 blijft hoog (figuur 22). Maand inflatie in april was hoog met 5,7 procent, maar neemt in de twee opvolgende maanden af. De hoge inflatie in april wordt vooral toegeschreven aan de aanpassing van de brandstofprijs in die maand, terwijl ook de stijgende wisselkoers hebben bijgedragen aan stijgende prijzen in deze maand⁶.

Overheidsfinanciën en Staatsschuld

Aan het eind van 2022 bedroeg het saldo op de primaire rekening en het financieringsresultaat van de overheid respectievelijk 0,9 procent en -1,0 procent van het geschatte bbp van 2022.

In het eerste kwartaal van 2023 wat het resultaat primaire rekening en het financieringsresultaat een overschot van respectievelijk 0,9 procent en 0,4 procent van het BBP.⁷ (figuur 29).

Het financiering tekort in 2022 is voornamelijk gefinancierd met buitenlandse leningen terwijl er in het eerste kwartaal van 2023 sprake is van een financieringsoverschot van ca. SRD 540 miljoen. De middelen hiervan zijn gebruik voor schuldaflissingen, waarvan deze grotendeels betrekking hadden op het inlopen van achterstanden op de binnenlandse schulden.

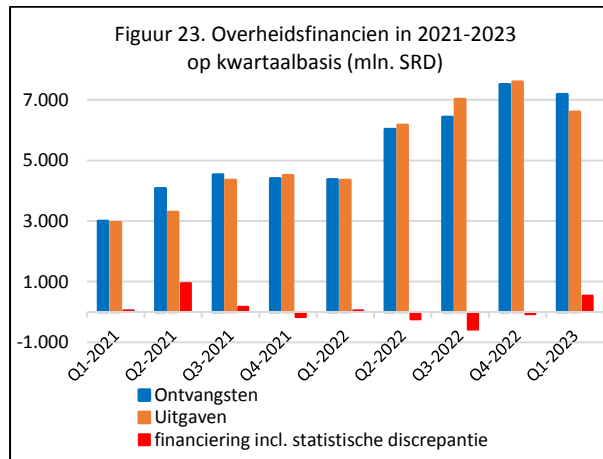
⁶ De prijs van ongelode benzine van Shell werd in die maand aangepast van SRD 41,77 naar SRD 42,73, terwijl de depreciatie van de SRD t.o.v. de USD per eind april ca.8,6 procent bedroeg.

⁷ Het geschatte bbp cijfer van het IMF voor 2022 en 2023 bedroeg respectievelijk SRD 86.719,0 mln. en SRD 131.935,7 mln..

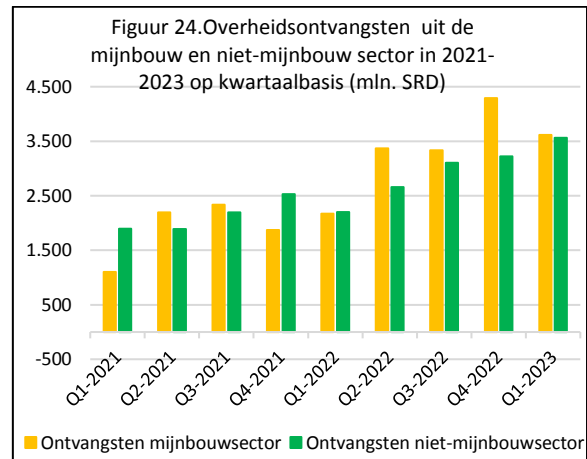
Binnen het IMF-EFF programma was de target voor de primaire balans van 1,7 procent voor 2022 niet gehaald. De target voor 2023 is voor dit jaar bijgesteld op 1,7 procent van het BBP. Deze surplus is nodig om de achterstanden op schulden effectief in te lopen.

De totale inkomsten en uitgaven in het eerste kwartaal van het jaar bedroegen respectievelijk SRD 7,2 miljard en SRD 6,6 miljard (figuur 26).

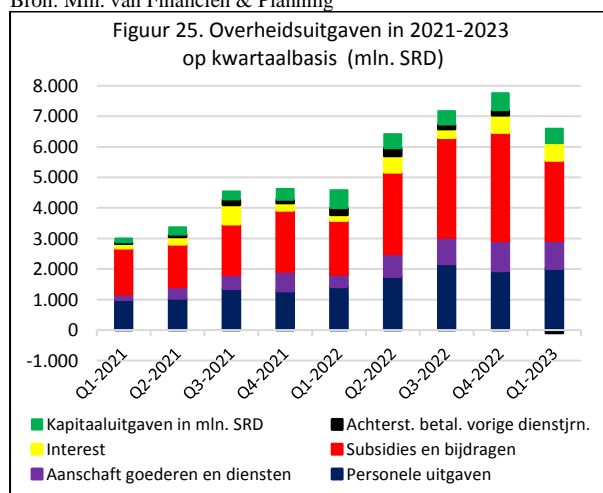
De totale inkomsten waren significant 64 procent hoger dan het eerste kwartaal van het jaar ervoor. De verhoging van de inkomsten is vooral het gevolg van de depreciatie van de wisselkoers van ca. 71 procent, dit heeft de ontvangsten van de overheid positief beïnvloed.

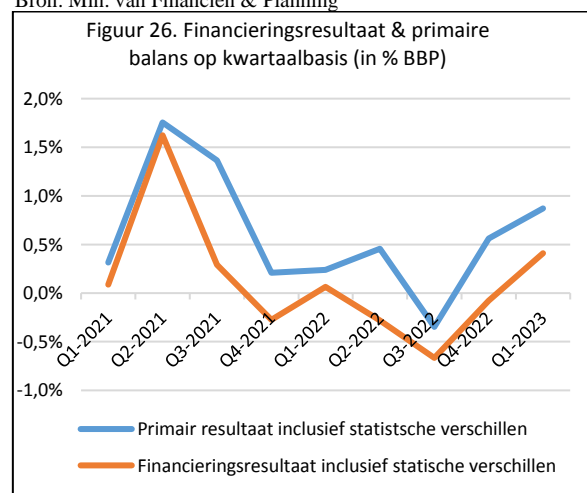
Bron: Min. van Financiën & Planning

Bron: Min. van Financiën & Planning

Bron: Ministerie van Financiën & Planning

Bron: Ministerie van Financiën & Planning

De meeste inkomsten in deze periode kwamen uit de mijnbouwsector (figuur 24), waarvan 42 procent vreemde valuta inkomsten waren. De mijnbouwsector inkomsten hebben betrekking op inkomstenbelasting (25%), dividend (25%) en royalties (24%) en de rest van de inkomsten.

De meeste inkomsten uit de niet-mijnbouwsector die gestegen zijn ten opzichte van het eerste kwartaal van 2022 waren de niet belastingontvangsten (31%), invoerrechten (16%) en BTW (16%). Per 1 januari is de belasting op de toegevoegde waarde (BTW) ingevoerd, welke de omzetbelasting moet vervangen. Tot en met maart is voor BTW SRD 562 miljoen ontvangen. Echter moet nog een deel van de inkomsten worden teruggegeven in de vorm van BTW restitutie als gevolg van vrijstellingen.

De trend van stijgende inkomsten is ook te zien bij de uitgaven vanwege de druk van inflatie (figuur 28). Stijgende uitgaven waren het grootst bij de posten interest en aanschaf goederen en diensten.

In tabel 1 wordt aangegeven, op verzoek van het IMF, wat de realisatiegraad is van de huidige begroting. Uit de tabel blijkt dat er in het eerste kwartaal van 2023, ca 21 procent van de inkomsten zijn gerealiseerd en ca. 19 procent van de uitgaven.

Tabel 1: Begroting vs realisatie eerste kwartaal 2023 (SRD mld.)			
	<u>Begroting 2023</u>	<u>Realisatie Q1-2023</u>	<u>Realisatie in % begrotingscijfers</u>
Totale inkomsten inclusief trekkingen	33,8	7,2	21,3%
Totale uitgaven inclusief aflossingen	35,0	6,6	18,9%
Primaire balans	3,1	1,1	37,3%
Financieringstekort	-1,2	0,6	-47,9%
Primaire balans (% BBP)	2,6	0,9	
Financieringstekort (% BBP)	-1,0	0,4	

Bron: Ministerie van Financiën & Planning

De tweede evaluatie van het Extended Fund Facility (EFF) programma door het stafteam van het IMF was in mei gedaan en door hen goedgekeurd, terwijl de “board” van het IMF op 14 juni de goedkeuring van het programma heeft geformaliseerd, waarbij het programma 36 maanden wordt voortgezet. Met deze goedkeuring heeft de overheid wederom SDR 39,4 miljoen (USD 53 miljoen) op 16 juni ontvangen uit het programma, waarvan SDR 25,6 miljoen t.b.v. begrotingssteun beschikbaar is.

De totale staatsschuld bedroeg per 30 mei USD 3,1 miljard, omgerekend in lokale valuta is dat SRD 117,7 miljard. Dit is gelijk aan 200,2 procent van het BBP uitgegeven door het ABS over 2021⁸, terwijl de ratio op basis van het geschatte BBP cijfer over 2023 van het IMF 89,2 procent bedraagt (figuur 28).

Op 16 maart 2023 is de wet op de staatsschuld wederom gewijzigd, waarbij de uitstaande schuld uitgedrukt in de lokale valuta volledig in lijn is gebracht met internationale standaarden. Hierbij wordt bij de omzetting van de schuld in SRD vanaf februari, de wisselkoers van de CBvS op de dag van rapportage gehanteerd⁹. Alsgevolg hiervan is de schuld volgens de wet vanaf dat moment gelijk aan de schuld volgens de internationale definitie. Een ander belangrijke aanpassing van de wet heeft betrekking op het meenemen van de achterstallige betalingen van geleverde diensten aan de overheid, de zogenaamde “suppliers arrears”, in de totale binnenlandse schuld. Dit zal gedurende het jaar plaatsvinden

De uitstaande schuld per ultimo mei 2023 is t.o.v. december 2022 met ca. 64 procent toegenomen. Deze toename is o.a. vanwege:

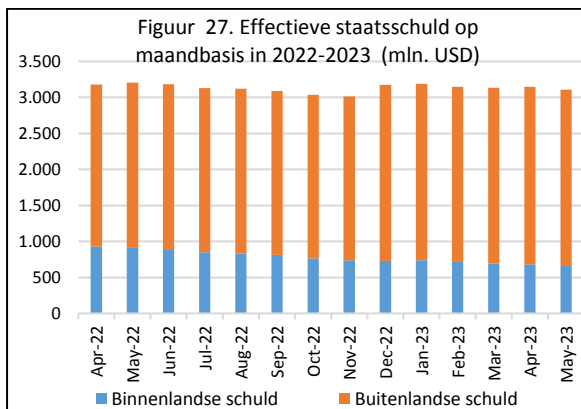
- De wisselkoers depreciatie van de SRD ten opzichte van de USD. Ultimo mei 2023 is de waarde van de SRD t.o.v. de USD met 19 procent gedaald. De totale schuld bestaat voor ruim 89 procent uit schulden, aangegaan in vreemde valuta waardoor er een zware druk ontstaat op de uitstaande schuld.
- De toename van achterstanden, voornamelijk op de binnenlandse schuld met ca. 22 procent. De totale achterstand op de schuld bedroeg USD 550,4 miljoen.
- Ook is er in januari een nieuwe lening bij gekomen, te weten de zogenaamde “gold loan”.

De zogenaamde “gold loan agreement” opgenomen in de uitstaande binnenlandse schuld, was een renteloze schuld die initieel in maart 2018 was aangegaan voor 1 jaar, niet was geregistreerd door de Rekenkamer en het kwam ook niet voor in de schuld administratie van SDMO.

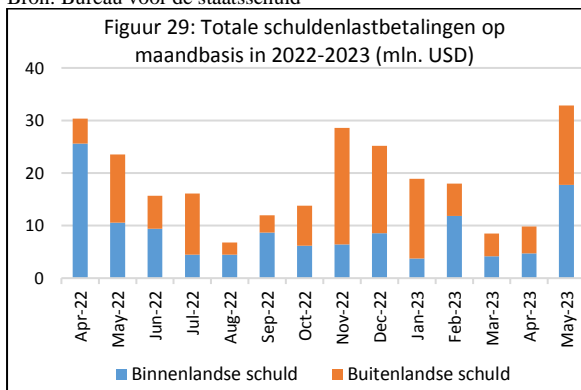
De crediteur van deze schuld is de Suriname Environmental and Mining Foundation (SEMiF) die aan de overheid 8.000 troy ounce goud had geleend. Deze schuldovereenkomst is in 2021 geamendeerd, waarbij de looptijd verlengd was met 5 jaar en in 2024 moet worden afgelost. Registratie van de schuld door de Rekenkamer om het rechtsgeldig te maken vond plaats op 13 januari 2023. De schuld moet gewaardeerd worden tegen de Londen Bullion Markt (LBMA) prijs. Per ultimo mei bedroeg de waarde USD 15,7 miljoen.

⁸ De wet op de Staatsschuld geeft aan dat het obligo plafond gebaseerd is op het nominaal BBP voor Suriname, opgemaakt door het Algemeen Bureau voor de Statistiek (ABS) van het meest recente kalenderjaar.

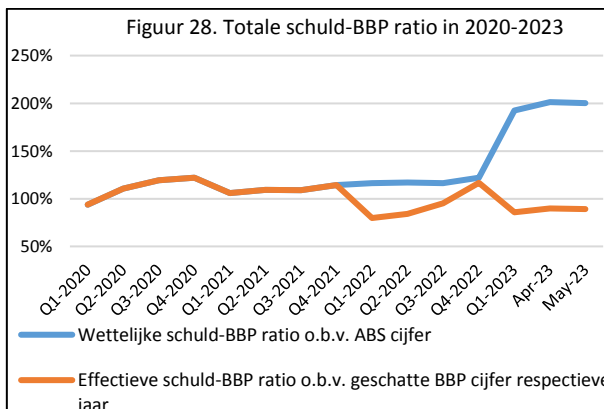
⁹ Voordien gold dat van geldbedragen luidende in vreemde muntaanduiding de equivalente waarde in Surinaamse munt becijferd werd tegen de wisselkoersen volgens de notering van de Centrale Bank van Suriname van de laatste bankdag van het kalenderjaar waarop het laatste gepubliceerde nominale BBP cijfer van het ABS betrekking heeft.

Bron: Bureau voor de staatsschuld

Bron: Bureau voor de staatsschuld

Bron: Bureau voor de staatsschuld

De totale schuldenlast in de eerste vijf maanden in 2023 bedroeg USD 87 miljoen, waarvan de meeste betalingen (ca. 53 procent) ten behoeve waren voor de externe buitenlandse crediteuren. In mei 2023 zijn er ook betalingen gedaan op de rente achterstanden die betrekking hebben op de schuld aan de CBvS (figuur 29).

In het eerste halfjaar van 2023 is het herstructureringstraject vooral bij de buitenlandse schuld voortgezet te weten:

- Op 15 maart is met India een herstructurerings overeenkomst getekend die betrekking heeft op 7 credit lines met een totale waarde, inclusief achterstanden, van USD 15,9 miljoen. Op 2 juni is met India een herstructurerings overeenkomst getekend voor de laatste twee leningen (buyers credit) van de Exim Bank van India. De totale geherstructureerde waarde hiervan is USD 24,7 miljoen, inclusief de achterstanden. Bij beide herschikkingen zijn de achterstanden van 60 procent in 2023 betaald, terwijl de 40 procent achterstand in 2024 wordt betaald. Op de hoofdsom wordt halfjaarlijks een rente van 0,95 procent tot 2024 betaald en daarna 1,20 procent. De laatste betaling op de creditlines is in 2041, terwijl bij de buyers credit deze in 2036 plaatsvindt.
- Met Italië is er op 22 juni een overeenkomst getekend. Hierbij is EUR 10,8 miljoen uitstaande schuld en EUR 6,7 miljoen achterstand herschikt. De achterstanden worden afgewikkeld zoals het geval is met de andere Paris Club crediteuren. De schuld wordt jaarlijks afgelost in de jaren 2030 - 2036 en in 2 tranches. De rente bedraagt 1,95 procent voor tranche 1 en maximaal 3,041 procent voor tranche 2.
- Op 3 mei heeft de regering met het Eurobond Creditor Committee een principeakkoord bereikt over de herstructurerings van de internationale obligatieschulden die via Oppenheimer waren uitgegeven. De cut off date voor de vaststelling van de schuld is 15 mei 2023, waarbij de schuld is opgelopen tot USD 880 miljoen. Er is sprake van een haircut van 25 procent op de schuld plus nog additionele boeterente wat totaal neerkomt op USD 230 miljoen. De crediteuren zullen in de vorm van een Value Recovery Instrument (VRI) gecompenseerd worden uit de royalties van toekomstige olieopbrengsten uit blok 58. De geherstructureerde bond van USD 650 miljoen tegen een rentevoet van 7,95 procent en een looptijd van 10 jaar en de VRI worden verder voorbereid voor uitgifte en finalisering van dit herstructurerings traject

Geselecteerde macro-economische indicatoren

Jaarstatistieken 2017-2024									
Reële economie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Bron
							schat.	proj.	
Economisch groei (%)*	1,6	4,9	1,2	-16,0	-2,7	1,3	2,3	3,0	ABS/IMF schat+proj.
Economisch groei (%)*	1,6	4,9	1,2	-16,0	-2,7	2,1	2,4	3,3	ABS/SPS schat+proj.
BBP nominaal marktpr. (mln. SRD)*	26.893	29.822	31.732	38.720	58.799	86.719	131.936	174.309	ABS/IMF schat+proj.
BBP per capita in USD	6.156	6.772	6.663	4.787	4.896	5.706	5.557	5.981	IMF
Nationaal Inkomen per capita in USD	5.432	6.059	6.367	6.001	4.356				ABS/bewer. SDMO
Inflatie – gemiddelde (%)	22,0	6,9	4,4	34,9	59,1	52,5	42,7	27,3	ABS/IMF
Inflatie – e.o.p. (%)	9,3	5,4	4,2	60,7	60,7	54,6	28,2	15,1	ABS/IMF
Werkloosheidspercentage (%)	7,0	9,0	8,8	11,1	11,2	10,9	10,6	10,3	IMF
Betalingsbalans (combinatie kas- en transactiebasis)- vanaf 2017 is de data gepresenteerd o.b.v. Balance of Payment Manual 6									
Totale export- G+D (mln. USD)	<u>2.143,4</u>	<u>2.235,8</u>	<u>2.286,8</u>	<u>2.446,4</u>	<u>2.299,5</u>	<u>2.598,6</u>			CBvS
• Goud	1.608,4	1.631,6	1.732,2	1.959,5	1.792,1	1.869,6			CBvS
• Aluinaarde	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			CBvS
• Olie	178,1	206,6	171,0	154,4	204,0	347,3			CBvS
• Rijst en bananen	50,9	52,6	45,6	43,5	34,5	26,0			CBvS
• Hout en houtproducten	59,5	69,1	71,4	89,1	72,3	85,9			CBvS
• Vis en garnalen	38,8	41,6	37,5	33,5	31,9	32,4			CBvS
• Overige goederen	56,1	68,6	68,7	65,1	69,0	86,7			CBvS
• Net exports goods under merchanting		-5,0	2,8	-1,3	-0,2	7,9			CBvS
• Diensten	158,3	170,7	157,4	102,6	95,9	143,0			CBvS
Totale import- G+D (mln. USD)	<u>1.779,9</u>	<u>2.069,8</u>	<u>2.412,7</u>	<u>1.845,1</u>	<u>1.876,4</u>	<u>2.341,6</u>			CBvS
• Diensten	569,3	666,9	815,1	562,6	537,9	640,2			CBvS
Saldo Lopende rek. (mln. USD)	69,2	-118,7	-448,3	259,8	176,1	67,2			CBvS
Saldo Kap. + Fin. rek. (mln. USD)**	-112,6	-299,2	-535,2	219,9	-44,5	-12,4			CBvS
Saldo lopende rek. (% BBP)	1,9	-3,0	-10,6	6,3	5,5	1,9			CBvS/bewer SDMO
Saldo Kap. + Fin. rek. (% BBP)**	-3,2	-7,6	-12,7	5,3	-1,4	-0,4			CBvS/bewer SDMO
Saldo Statistische verschil. (% BBP)	-4,5	-0,8	-6,8	-3,0	3,8	4,0			CBvS/bewer. SDMO
Totale goederen import (F.O.B. mln. USD)	<u>1.210,5</u>	<u>1.402,9</u>	<u>1.597,6</u>	<u>1.282,5</u>	<u>1.338,5</u>	<u>1.701,4</u>			CBvS
• Investing & transport	485,7	570,6	698,4	507,8	510,3	604,5			CBvS
• Olie	264,6	286,3	235,3	293,3	293,3	438,9			CBvS
• Voedingswaren	202,1	219,5	194,0	206,2	206,2	246,9			CBvS
• Chemische goederen	129,4	131,5	137,3	132,8	132,8	168,4			CBvS
• Overige goederen	236,2	262,0	208,1	196,5	195,9	242,7			CBvS
Internationale Reserve (mln. USD)	424,4	580,7	647,5	585,0	992,2	1.194,6			CBvS
Wereldmarktprijzen in USD									
Goud USD/troz	1.257,5	1.269,1	1.392,6	1.769,6	1.799,6	1.800,8	1.900,0	1.750,0	Wereldbank proj.
Ruwe aardolie Brent USD/vat	54,4	71,1	64,0	42,3	70,4	99,8	84,0	86,0	Wereldbank proj.
Ruwe aardolie Brent USD/vat	52,8	68,3	61,4	41,8	69,2	96,4	73,1	68,9	IMF proj.
Monetair en Financiële sector									
Liquideitsquote (M2 in % BBP)	65,4	64,4	73,6	84,9	80,5	80,3			CBvS/bewer SDMO

Stand kredietverlen. a/d Private sector (mln. SRD)	8.164,1	8.094,6	8.218,8	10.787,0	14.037,0	22.719,0		CBvS/bewer SDMO
Verkoopkoers SRD/USD (e.o.p.)	7,5	7,5	7,5	14,3	21,1	31,9		CBvS
Verkoopkoers SRD/USD gemiddeld	7,6	7,5	7,5	9,4	18,5	24,6		CBvS
Verkoopkoers SRD/Euro (e.o.p.)	8,9	8,6	8,4	17,6	23,0	33,9		CBvS
Verkoopkoers SRD/Euro gemiddeld	8,5	8,9	8,4	10,8	21,1	33,6		CBvS
Gemid. SRD debet (leen) rentevoet	14,3	14,4	15,2	14,8	14,9	14,7		CBvS
Interbancaire SRD rentevoet	17,4	10,1	11,7	11,9	9,4	85,0		CBvS
Gemid. USD debet (leen) rentevoet	9,1	8,3	8,6	7,9	8,5	8,2		CBvS
Gemid. Euro debet(leen) rentevoet	8,8	8,5	8,3	8,3	8,2	7,5		CBvS

Overheidsfinanciën en Staatsschuld (kasbasis)

Primaire balans (% BBP)	-5,8	-6,8	-15,6	-7,5	3,6	0,9		MvF/bewer SDMO
Financieringstekort incl. statistische verschillen (% BBP)	-8,7	-10,1	-18,4	-9,6	1,7	-1,0		MvF/bewer SDMO
Committeringstekort incl. statistische verschillen (%BBP)	-7,8	-6,8	-15,8	-11,0	2,4	0,0		MvF/bewer SDMO
Primaire niet minerale balans in % niet-minerale BBP	-18,3	-20,6	-31,0	-19,4	-12,7	-19,8		MvF/bewer SDMO
Fiscal impulse (%)	3,5	2,3	10,4	-12,9	-7,9	8,0		MvF/bewer SDMO
Wettelijke staatsschuld (mln. SRD)	18.093,6	18.703,8	22.513,4	46.797,4	67.261,9	71.820,2		SDMO
Effectieve Staatsschuld (mln. USD)	2.406,1	2.487,2	2.993,8	3.274,8	3.157,8	3.174,1		SDMO
Buitenlandse Schuld (mln. USD)	1.682,7	1.715,9	1.987,1	2.084,3	2.197,9	2.443,5		SDMO
Binnenlandse Schuld (mln. USD)	723,4	771,3	1.006,7	1.190,5	960,4	730,7		SDMO
Binnenland schuld aan Algemene banken (mln. USD)***	290,2	347,6	396,0	392,6	212,1	172,3		SDMO
Wettelijke staatsschuld-BBP ratio (%)	67,3	62,7	70,9	120,9	114,4	122,2		SDMO
Trekking op buitenlandse Leningen (mln. USD)	291,8	186,3	357,7	87,9	102,6	299,3		SDMO
Tot. schuldenlast betal. (mln. USD)	212,7	357,5	263,7	135,7	200,1	180,1		SDMO

Kwartaalstatistieken 2021-2023

Betalingsbalans (kasbasis)	2021	2021	2021	2022	2022	2022	2022	2023	Bron
	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	
Totale export- G+D (mln. USD)	535,95	566,75	650,38	665,55	652,01	596,46	686,19	624,22	CBvS
• Goud	417,56	442,09	501,12	477,19	458,21	426,18	508,98	450,31	CBvS
• Olie	41,47	51,35	64,08	90,84	94,48	83,94	77,99	73,75	CBvS
• Rijst en bananen	9,37	8,94	7,36	5,93	7,69	6,93	5,43	4,76	CBvS
• Hout en houtproducten	23,53	13,15	19,53	29,85	19,65	12,97	23,39	22,28	CBvS
• Vis en garnalen	7,70	8,23	8,44	8,47	8,42	9,21	6,34	7,41	CBvS
• Overige goederen	16,66	17,77	20,58	20,63	26,97	19,49	19,60	27,35	CBvS
• Net exports goods under merchanting	-0,19	0,34	-0,37	-0,27	2,77	2,20	3,18	-0,25	CBvS
• Diensten	19,85	24,89	29,66	32,54	33,61	35,55	41,28	38,61	CBvS
Totale import- G+D (mln. USD)	425,05	517,46	549,58	517,44	585,46	603,15	635,55	534,48	CBvS
• Diensten	128,07	146,83	158,46	155,32	161,57	158,35	164,93	146,32	CBvS
Saldo lopende rek. (mln. USD)	37,38	18,70	3,24	102,26	-2,40	24,02	-52,57	32,32	CBvS
Saldo Kap. Fin. rek. (mln. USD)**	-3,86	-146,66	-34,27	192,74	-130,41	99,05	-179,65	81,40	CBvS
Saldo lopende rek. (% BBP)	1,05	0,68	0,12	2,48	-0,06	0,70	-1,85	0,86	CBvS/bew SDMO
Saldo Kap. + Fin. rek. (% BBP)	-0,11	-5,34	-1,26	4,67	-3,21	2,87	-6,33	2,17	CBvS/bew SDMO
Saldo Statistische verschil. (% BBP)	-0,29	2,75	2,50	-0,03	-0,61	4,13	0,64	1,22	CBvS/bew SDMO
Totale goed. Import (F.O.B. mln. USD)	296,98	370,64	391,13	362,12	423,89	444,80	470,61	388,16	CBvS

• Investing & transport	123,74	132,22	135,76	135,87	141,59	158,93	168,14	150,38	CBvS
• Olie	49,80	87,68	105,35	81,04	114,75	112,32	130,79	86,92	CBvS
• Voedingswaren	46,56	59,19	59,74	54,08	61,48	61,37	69,94	57,72	CBvS
• Chemische goederen	31,91	40,51	37,03	35,61	45,39	46,95	40,49	39,70	CBvS
• Overige goederen	44,97	51,04	53,25	55,52	60,67	65,22	61,25	53,44	CBvS

Overheidsfinanciën (kasbasis)

Primaire balans (% BBP)	-4,2	-1,5	1,1	0,3	1,8	1,4	0,2	0,2	MvF/bewer SDMO
Financieringstekort inclusief statistische verschillen (% BBP)	-6,7	-1,6	1,1	0,1	1,6	0,3	-0,3	0,1	MvF/bewer SDMO
Committeringstekort inclusief statistische verschillen (%BBP)	-6,9	-1,7	0,3	0,1	1,7	0,6	-0,1	0,3	MvF/bewer SDMO

Maandstatistieken juli 2022 – juni 2023

	Juli 2022	aug. 2022	sept. 2022	okt. 2022	nov. 2022	dec. 2022	jan. 2023	feb. 2023	mrt. 2023	apr. 2023	mei 2023	juni 2023	Bron
--	--------------	--------------	---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	-------------	--------------	------

Inflatie (%)

Inflatie – maand tov. maand daarvoor (%)	1,7	4,0	3,3	6,5	3,7	4,7	3,7	3,2	3,2	5,7	2,4	2,3	ABS
Inflatie – maand tov. maand vorige jaar (%)	49,2	39,1	41,90	49,0	49,5	54,6	55,6	57,9	59,6	65,4	65,0	54,7	ABS

Internationale in USD

Internationale Reserve	991	1.018	1.029	1.045	1.032	1.195	1.219	1.188	1.186	1.138	1.076	1.091	CBvS
------------------------	-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	------

Wereldmarktprijzen in USD

Goud USD/troz	1.733	1.765	1.681	1.664	1.725	1.798	1.898	1.855	1.913	2.000	1.992	1.943	Wereld- bank
Ruwe aardolie USD/vat	105,1	96,0	88,2	90,3	87,4	78,1	80,4	80,3	76,5	82,5	74,1	73,3	Wereld- bank

Liquiditeitsquote (M2 in % BBP), M0 en de stand v/d totale kredietverlening (mln. SRD)

Liquiditeitsquote	61,9	64,4	67,6	73,4	78,4	80,1	53,6	56,0	57,8	60,7	61,3		CBvS/be- wer. SDMO
M0 (ruime def.)	21.414	22.654	23.723	25.205	26.514	27.470	29.489	28.890	29.466	29.608	28.448		CBvS
M2	53.652	55.804	58.625	63.625	67.958	69.486	70.738	73.877	76.196	80.082	80.862		CBvS/be- wer. SDMO
Stand tot. kredietverlen.	20.282	21.378	22.427	24.201	25.824	26.586	27.016	27.981	29.219	30.831	31.129		CBvS/be- wer. SDMO
Stand kredietverlening a/d overheid	4.585	4.838	5.059	5.576	5.909	5.857	5.828	5.989	6.163	6.423	6.393		CBvS/be- wer. SDMO
Stand kredietverlening a/d private sector	15.697	16.540	17.368	18.626	19.915	20.729	21.188	21.993	23.055	24.407	24.736		CBvS/be- wer. SDMO

CBvS Wisselkoersen (verkoopkoersen bankpapier) ****

SRD/USD (e.o.p.)	24,4	25,1	28,9	29,8	30,9	31,1	31,9	33,2	35,1	38,6	37,3	38,1	CBvS
SRD/USD gemiddeld	23,1	24,6	27,4	29,3	30,9	31,1	31,9	33,2	35,1	37,8	37,9	38,1	CBvS
SRD/Euro (e.o.p.)	24,6	24,8	27,0	28,6	30,4	31,2	32,8	34,3	36,4	40,7	39,3	40,2	CBvS
SRD/Euro gemiddeld	23,1	24,5	26,4	27,6	30,4	31,2	32,8	34,3	36,4	39,6	40,1	40,0	CBvS

Gemiddelde debet (leen) rentevoeten (%)

SRD kredieten	14,9	14,8	14,8	14,6	14,5	13,4	13,4	13,6	13,5	13,6	14,0		CBvS
Interbancaire SRD rentevoet	10,0	10,0	10,0	85,0	-	-	-	-	-	-	-		CBvS

	Juli 2022	aug. 2022	sept. 2022	okt. 2022	nov. 2022	dec. 2022	jan. 2023	feb. 2023	mrt. 2023	apr. 2023	mei 2023	juni 2023	
USD kredieten	8,0	8,0	8,0	8,1	8,1	8,2	8,2	8,1	8,2	8,1	8,2		CBvS
Euro kredieten	7,7	7,8	7,7	7,7	7,6	7,5	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4		CBvS

Overheidsfinanciën (mln. SRD) en Staatsschuld (mln. USD)

Tot. inkomsten kasbasis	2.140	2.250	2.047	2.215	2.841	2.416	2.697	1.923	2.559				MvF
Tot. uitgaven kasbasis	2.599	2.077	2.351	2.135	2.526	2.893	2.205	2.210	2.182				MvF

Primaire balans	-0,4	0,2	-0,2	0,2	0,5	-0,2	0,5	0,0	0,4			MvF
Financieringsresultaat	-0,6	0,4	-0,5	0,0	0,5	-0,5	0,3	-0,3	0,4			MvF
Wet.staatsschuld (mln SRD)	68.579	68.743	68.461	68.366	68.417	71.820	72.333	106.397	113.128	118.355	117.737	SDMO
Schuld a/d CBvS (mln SRD) *****	11.202	11.263	11.214	11.275	11.335	11.250	11.310	11.149	11.209	11.268	11.068	SDMO
Schuld a/d Alg. Banken (mln SRD)**	4.542	4.659	4.799	5.217	5.554	5.489	3.912	5.704	6.055	6.263	5.959	SDMO
Effectieve Staatsschuld In mln. USD	3.130	3.121	3.091	3.038	3.013	3.174	3.190	3.148	3.133	3.148	3.108	SDMO
Buitenlandse Schuld	2.281	2.288	2.279	2.274	2.277	2.443	2.450	2.433	2.440	2.468	2.448	SDMO
Binnenlandse Schuld	849	833	812	764	736	731	740	715	693	680	660	SDMO
Wettelijke staats- schuld-BBP ratio (%)	117	117	116	116	116	122	123	181	192	201	200	SDMO
Trekking op buiten- landse schuld (mln. USD)	3,6	19,7	1,1	4,6	10,4	161,2	4,2	0,1	7,8	2,7	1,9	SDMO
Tot. schuldenlastbetal. (mln. USD)	16,1	6,8	12,0	13,8	31,1	25,2	18,9	18,0	8,5	9,8	32,8	SDMO

e.o.p. = end of period

ABS- Algemeen Bureau voor de Statistiek, IMF- Internationale Monetaire Fonds, CBvS- Centrale Bank van Suriname, MvF- Ministerie van Financiën & Planning,

SDMO- Suriname Debt Management Office (Bureau voor de Staatsschuld)

* BBP cijfers voor 2018-2021 zijn voorlopige cijfers

** Dit is het saldo van vermogensoverdrachten van de financiële rekening van de betalingsbalans.

*** Binnenlandse schuld aan de Algemene Banken betreft schatkistpapier en verstrekte kredieten.

Uitleg bepaalde begrippen:

1. Overheids financieringstekort is het saldo van overheidsinkomsten minus uitgaven. Als het saldo een tekort is, dan zal dit tekort met het aangaan van schulden gefinancierd moeten worden en daarmee ook de staatsschuld doen stijgen.
2. Overheids commiteringstekort is het financieringstekort minus de betaalde achterstallige betalingen van de overheid, die betrekking hebben op voorgaande begrotingsjaren.
3. Primair overheidssaldo is het financieringssaldo exclusief de interestbetalingen op overheidsschulden. Het primair saldo geeft aan in welke mate het beleid bijdraagt aan het aantrekken van nieuwe schulden, zonder rekening te houden met betalingen op oude schulden.
4. Om de fiscale impuls voor procycliciteit aan te geven, wordt er van het primaire tekort de inkomsten uit de mineralen sector afgetrokken en het geheel wordt uitgedrukt in procenten van het BBP, exclusief de mineralen sector.
5. Het verschil tussen de effectieve en wettelijke staatsschuld is de wisselkoers die gebruikt wordt om vreemde valuta schulden om te zetten in SRD. Bij de compilatie van de wettelijke schuld moeten vreemde valuta schulden tegen het jaareinde wisselkoers van het laatst gepubliceerde BBP door het ABS, in SRD worden omgezet. Bij de effectieve schuld berekening, die gebaseerd is op de internationale schuld definitie, wordt de wisselkoers gehanteerd van het moment, waarop de schuld betrekking heeft. De wet op de staatsschuld is bij de laatste aanpassing in maart 2023 in lijn gebracht met internationale standaarden.
6. De effectieve schuld-BBP ratio is berekend o.b.v. het BBP (projectie) van het respectieve jaar, terwijl de wettelijke schuld-BBP ratio gebaseerd is op het laatste BBP cijfer van het ABS.